

สมชาย ลิ่มมณี. 2545. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตลาดกลางสินค้าเกษตรร้อยเอ็ด
 พ.ศ.2536-2543. รายงานการศึกษาอิสระปริญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 ธุรกิจการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ISBN 974-367-461-6]
 คณะกรรมการที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ : อ.ดร. ปรีดา ประพุดติชอบ, รศ.อัมพน ห่อนาค

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบถึงโครงสร้าง พฤติกรรม ผลการดำเนินงาน และบทบาทของตลาดกลางสินค้าเกษตรร้อยเอ็ด และเพื่อที่จะหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืนในการแก้ไขปัญหา ด้านการตลาดของเกษตรกรในจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรผู้มา ขายข้าว และพ่อค้าผู้มารับซื้อข้าวที่ตลาดกลางสินค้าเกษตรร้อยเอ็ด ในปี 2544 เก็บข้อมูลโดย การสัมภาษณ์แบบสอบถามที่มีโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของตลาด กลางระหว่างปี 2536-2543 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า

1. ตลาดกลางสินค้าเกษตรร้อยเอ็ด ได้จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของทางจังหวัดร้อยเอ็ดใน การที่จะช่วยเหลือเกษตรกรให้มีสถานที่ขายผลผลิตโดยเฉพาะข้าวเปลือกหอมมะลิ โดยมอบหมาย ให้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้ดำเนินการบริหาร งาน โดยมีระยะเวลาการดำเนินงานตามสัญญาเป็นเวลา 10 ปี โดยจะสิ้นสุดในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2546

2. การดำเนินธุรกิจของตลาดกลาง ประกอบด้วย การบริการส่งเสริมการซื้อขายข้าวเปลือก การบริการรับฝากข้าวเปลือก การบริการลานตากข้าวเปลือก การบริการชั่งน้ำหนักรถบรรทุก โดย ทางตลาดคิดค่าบริการตามอัตราที่ทางคณะกรรมการบริหารตลาดกลางกำหนด

3. สรุปผลการดำเนินงานของตลาดกลางสินค้าเกษตรร้อยเอ็ด ตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมา ธุรกิจการบริการซื้อขายข้าวเปลือกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี จากปีละ 3,811.75 ตันต่อปี ในปี 2536 เป็น 26,889.39 ตันต่อปี ในปี 2543 ยกเว้นในปี 2539 และ 2540 ที่มีเหตุอุทกภัยทำ ให้มีปริมาณการบริการลดลง และจำนวนเกษตรกรที่เข้ามาทำการซื้อขายเพิ่มจาก 2,144 ราย ใน ปี 2536 เป็น 15,148 ราย ในปี 2543

4. สำหรับผลตอบแทนสุทธิของตลาดกลางต้องประสบกับการขาดทุนมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2536 จนถึงปี 2541 จนกระทั่งในปี 2542 และ 2543 ตลาดกลางมีผลกำไรสามารถจัดสรร ผลกำไรให้กับทางจังหวัดตามสัญญาในปี 2543 ได้ 57,121.51 บาท ผลการวิเคราะห์พบว่า เนื่องจากมีการเปลี่ยนมือการบริหารงานจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขา

จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (ส.ก.ด.) สาขาร้อยเอ็ด จำกัด ทำให้มีการลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ลง จนสามารถมีผลกำไร

5. ผู้ที่เข้ามาใช้บริการซื้อขายข้าวเปลือกในตลาดกลาง ร้อยละ 80 เห็นว่าตลาดกลางทำให้สามารถซื้อขายข้าวเปลือกได้ในราคายุติธรรม ร้อยละ 90 เห็นว่าอัตราค่าบริการของตลาดกลางเหมาะสมแล้ว อีกร้อยละ 80 เห็นว่าทำให้ต้นทุนในการซื้อขายลดลง และผู้ให้บริการทั้งหมดเห็นว่าการตลาดกลางมีความยุติธรรมในการชั่งตวงวัด มีความสะดวกรวดเร็วและสามารถลดการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางได้ รวมทั้งร้อยละ 80 เห็นว่าตลาดกลางมีแนวโน้มที่จะพัฒนาเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ในอนาคต

6. ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของตลาดกลาง ได้แก่ รถตักและเครื่องชั่งไม่เพียงพอต่อการบริการ การขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี และเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ

7. แนวทางในการดำเนินธุรกิจ ตลาดกลางควรมีการจัดทำแผนการตลาด โดยการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แน่นอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งการปรับปรุงการจัดองค์กร โดยการวิเคราะห์ปริมาณงาน การจัดวางตัวบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพ และสามารถลดต้นทุนได้ นอกจากนี้ควรปรับปรุงการบริหารงาน โดยเร่งการประชาสัมพันธ์และขยายการบริการด้านอื่น ๆ เพื่อเพิ่มรายได้ และทางตลาดกลางควรจัดระบบการควบคุมและสนับสนุนการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเครื่องมือสื่อสาร และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ